Управління СБУ
по Сумській області

Сумской области
Государственный архив
Р-7614
19
1203

Фотографическое

# ДЕЛО № 15384

Воробей Дмитрий Сергеевич

Макаровка

начато 8 мая 1996 г.

окончено 25 апреля 1996 г.

на 10 листах

Сумской области
Государственный архив
Р-7641
19
1203

«Україна» опубліковано постанову Ради наркому СРСР і Центрального Комітету ВКП(б), якою затверджено державний план сільськогосподарських робіт на 1944 рік. «Колгоспи і радгоспи справилися в 1943 році з сільськогосподарськими роботами і забезпечили без серйозних перебоїв постачання Червоній Армії і населенню продовольства, а промисловості сировини», — зазначено в цій постанові. Оцінюючи так роботу колгоспів, радгоспів за минулий рік, партія і уряд, разом з тим, визначають в постанові завдання, передбачають збільшення посівної площі і збору сільськогосподарських продуктів, намічають систему заходів, які забезпечать виконання цих завдань.

Постанова РНК СРСР і ЦК ВКП(б) є бойовою програмою сільськогосподарських робіт у 1944 році, зокрема в підготовці і проведенні весняної сівби. Вона показує джерела тої сили, тих засобів, які колгоспи, МТС і радгоспи повинні використати для реалізації цієї постанови.

Україна вступає у весняну сівбу. На півдні уже почались польові роботи. Орють грунт, сіють ранні зернові колгоспи Скадовського і Каланчацького районів, Миколаївської області. Почалася весняна оранка навіть на Дніпропетровщині, Харківщині і Полтавщині. Мине кілька днів і в південній частині України розгорнеться масова оранка і сівба ранніх.

Встановлений урядом план ремонту тракторів на весну МТС України вико-

[illegible] переважно но-

правильна їх експлуатація [illegible] машин та знарядь, — вирішуватимуть успіх сівби.

У багатьох районах, особливо на Правобережжі, воли і корови є вирішальною тягловою силою. На підготовку їх до напруженої роботи треба звернути найсерйознішу увагу.

Для всіх колгоспів, МТС і радгоспів постає завдання — підвищити якість польових робіт. Спрощення агротехніки обробітку грунту і сівби, погіршення догляду за посівами призводить до засмічення полів і зниження врожайності. Батьківщина, фронт нікому не простять бракоробства на сівбі та інших сільськогосподарських роботах. Посіяти на високому агротехнічному рівні, добре обробити, доглянути посіви — сюди слід скерувати всю увагу.

В ряді колгоспів невистачає насіння ранніх культур. Деякі керівники стають на найлегший шлях — часткової заміни посівів ранніх зернових просом та іншими пізніми культурами. Це не вихід з становища. Насіння можна позичити у колгоспників, у сусідніх колгоспів. Не летати, не сидіти склавши руки — виявити господарську ініціативу. Виконати план сівби пшениці, ячменю, вівса — важливе народногосподарське завдання. Так само стоїть питання з виконанням планів сівби овочевих культур і картоплі. Багато насіння цих культур є у колгоспників, місцевого населення. Колгоспи і радгоспи мають можливості створити потрібні насінні фонди.

[illegible] ків земельних органів, МТС і радгоспів

Протягом 14 березня наші війська на [illegible] 82 німецьких танки. В повітряних боях і літаків противника.

## Оперативне зведення

Протягом 15 березня на ПРОСКУРІВСЬ но вибили контратаки піхоти і танків про втрат у живій силі і техніці.

На ВІННИЦЬКОМУ напрямі наші військ районними центрами Вінницької області мі з бою зайняли понад 40 інших населени населені пункти САЛЬНИК, МЕДВЕДКА, С ВІТАВА, ВОРОНЦИЛІВКА, СУТИСКИ, ЛУК КАРОЛІНА і залізничні станції ТЮШКИ, Г

Війська 2-го УКРАЇНСЬКОГО фронту, ро вальної атаки танкових з'єднань і піхоти вузлова і місто ВАПНЯРКА, перерізавши, лізничну магістраль Жмеринка—Одеса, райо містом ТУЛЬЧИН, а також зайняли понад 30 числі великі населені пункти ДОЛЖЕК, ГР ЛИПІВКА, СЛОБОДА ШАРАПАНІВКА, СОКО

При зайнятті станції Вапнярка військ хоплено трофеї: паровозів — 12, вагонів — ном — 2, автомашин — 1.300, великі арт військового майна, підрахунок якого продов

## Обід у Голови Держ Оборони Маршала на честь командуванн

В зв'язку з перетворенням Польського армійського корпусу на Польську армію Голова Державного Комітету Оборони Маршал Й. В. Сталін 16 березня дав обід у Кремлі на честь командування

чевський, генерал - майор [illegible] жинський, генерал-майор Б. А. Кеневич, [illegible] М. Бевзюк, генер[illegible]

ді б
нер,
Л. І
Ю.
ний.
лен
Ка

боротьбі з ворогом нашу столицю Москву, завдала ворогові небувалої в історії війни поразки під Сталінградом, врятувала від фашистського поневолення Азербайджан, Грузію і Вірменію, відстояла і вирвала з фашистського оточення Ленінград.

Як українському народові, який випробував на собі весь жах гітлерівського нападу, не любити і не пишатися Червоною Армією, яка визволила вже з німецької неволі три п'ятих української землі, а зараз день-у-день прилучає все нові і нові міста і села до Радянської України, вириваючи їх з лабет німецьких загарбників і наближаючи повне визволення радянської землі від фашистських загарбників.

Як не любити і не пишатися Червоною Армією волелюбним народам світу, коли вона вже знищила мільони найдобірніших фашистських головорізів, що пограбували і поневолили майже всі європейські держави і загрожували своїми погромами всьому цивілізованому світу.

Таку армію люблять всі волелюбні народи, і не тільки кожна союзна республіка, а й кожна волелюбна країна вважає для себе за велику честь допомагати і зміцнювати нашу рідну Червону Армію.

На полі битви пліч-о-пліч з синами російського, білоруського, азербайджанського, грузинського, вірменського і інших народів великого Радянського Союзу з гордістю і національною гідністю б'ються з ворогом за нашу славну батьківщину і сини українського народу.

У священній боротьбі за нашу бать-

також і відповідальність союзних республік у справі поширення міжнародних зв'язків і співдружби Союзу РСР з іншими державами, а це особливо важливо не тільки тепер, в умовах світової війни, а і в післявоєнний період особливо.

Географічне положення Радянської України і особливо її економічне значення потребують від нашого уряду повсякденної уваги і виняткової пильності не тільки у відношенні безпосередньо межуючих з нами Польщі і Румунії, але й у відношенні інших агресивних держав, в яких Радянська Україна завжди викликала і викликає вовчі апетити.

Згадуючи Польщу, я, звичайно, не маю на увазі польський народ, до якого у нас нема і не може бути ніяких домагань, крім щиросердного побажання побудувати наші добросусідські відносини на основі повної взаємної поваги і взаємної дружби в боротьбі проти загального ворога людства — гітлерівської Німеччини. Наш народ бажає бачити Польщу зовсім не як васала будьякої агресивної держави, а як вільну, міцну і незалежну державу, що під її прапором польський народ знайшов би собі щастя, спокій і мирну творчу працю.

Я дозволив собі так висловитися на адресу так званого польського уряду і його реакційно-імперіалістичної зграї, що знаходиться в польській еміграції, які претендують на керівництво польською державою, а по суті або ж не знають, або ж просто фальшують політику і географію, а щодо історії, то вони, очевидячки, зовсім забули її.

Тільки зоологічна ненависть польських реакціонерів, що сидять у Лондо-

більше ніж 127.000 студентів.

Тепер, коли в наслідок всесвітньо-історичних перемог, здобутих народами Радянського Союзу під керівництвом великої партії Леніна—Сталіна, Радянський Союз завоював собі право і повагу серед іноземних держав, коли політичне, економічне і культурне значення союзних республік в наслідок правильної ленінсько-сталінської національної політики зросло і зміцніло, — тепер і Українська Радянська Держава зовсім по іншому буде виглядати на міжнародній арені.

Міжнародні зв'язки СРСР, не зважаючи на специфічні труднощі воєнного часу, зміцнюються і поширюються.

Радянському урядові вдалось під час другої світової війни встановити дружні і союзні відносини з Великобританією.

У розпал світової війни створена міцна антигітлерівська коаліція, на чолі з трьома сильними країнами світу—Радянським Союзом, Великобританією і Сполученими Штатами Америки.

Укладено радянсько - чехословацький договір, який поклав основи для співробітництва великих і малих демократичних країн проти загального ворога не тільки під час війни, але й після війни в ім'я збереження миру. Нарешті, рішення Московсько-Тегеранської конференції також відіграли виняткову велику роль у розвитку і зміцненні антигітлерівської коаліції.

Все це свідчить про значний зріст могутності і авторитету Радянського Союзу в очах всіх демократичних країн світу.

Однак, поряд з цими великими між-

НКВД СССР

Проверочно-фильтрационный пункт

Город Косвиг

Действительно по «---» ---------- 194 г.

Видом на жительство служить не может

1

2

Фото-карточка

# УДОСТОВЕРЕНИЕ

Выдано Варакай Лукия Макаровна
(фамилия, имя, отчество)

год рождения 1915 место рождения Сумская обл.
Грунчинский р-н с. Ревенское
Сумской обл.

в том, что он по прибытии из Грунчинск. р-на с "24" X 1942 г.
м-ца по «---» 1945 г

м-ца 194 г. содержался в лагере №250 проверочно-фильтрационном пункте НКВД СССР и следует к избранному месту жительства Сумская обл Грунчинский р-н
(указать точный адрес)

Удостоверение по приезде к месту жительства должно быть сдано в местный орган НКВД для получения вида на жительство.

Начальник проверочно-фильтрационного пункта

(подпись)

(печать)

# Регистрационный лист

**на прошедшего регистрацию в лагере №250 или СПП №_____**

**(ненужное зачеркнуть), дислоцирующегося в населенном пункте г. Косвин**

| | |
|---|---|
| 1. Фамилия, имя, отчество | Воропай Лукия Макаровна |
| 2. Год и место рождения | 1925 г. Сумская обл Грунтянский р-н село Рябалкое. |
| 3. Национальность | украинка |
| 4. Образование | 2 кл. |
| 5. Специальность | не имеет. |
| 6. Последнее постоянное место жительства и работа на территории СССР (для военнослужащих указывается наименование воинской части). | по месту рождения. |
| 7. Состоял ли в ВКП(б) или ВЛКСМ | беспартийная. |
| 8. Почему оказался на территории другого государства | Мобилизована 29 октября 1942 г в Германию. |
| 9. Подвергался ли арестам, допросам, задержаниям, штрафам со стороны немецких властей (когда, где и за что) | не подвергалась. |
| 10. Содержался ли в спецлагерях противника и что там делал (указать наименование лагеря и адрес) | Нет. |
| 11. Проходил ли службу в немецкой армии, полиции, отрядах, воинских частях, госпиталях, строительных и иных батальонах, создававшихся противником; служил ли в немецких учреждениях, предприятиях, организациях (в каких, в качестве кого). | Работала „Это" в г. Эттлингене. рабочей |
| 12. Какие отобраны документы при регистрации | Пусвале. |
| 13. Где проживают близкие родственники, кто именно (указать точный адрес) | мать Воропай Ольга Дементьевна 2 брата. |
| 14. Куда следует на постоянное жительство | Сумская обл Грунский р-н село Рябалкое. |

Правильность данных мною сведений подтверждаю.

подпись: Воропай

Регистрационный лист заполнил

подпись: _____

Регистрационный лист проверил:

Председатель регистрационной комиссии НКВД СССР

подпись: _____

Удостоверение о направлении на постоянное местожительство получил:

Воропай

(подпись регистрируемого)

Убыл из лагеря «20» 08 1945 г.

# Протокол допроса к делу № 3387 4

Допрос начат „ 8 “ мая 1946 г. в „ ___ “ час. „ ___ “ мин.

окончен „ 8 “ мая 1946 г. в „ ___ “ час. „ ___ “ мин.

Я, пом. оперуполномоченного Сумского горотдела
(должность, наименование органа, фамилия)

Самойленко допросил в качестве потерпевшего

1. Фамилия, имя и отчество Воропай Лукина Макаровича

2. Год рожд. 1915 3. Место рожд. х. Богдан Роменского р-на

4. Адрес Сумская обл. Тимский р-н Роменского р-на х. Богдан

5. Парт. б/п с ___ года. 6. Национ. украинка 7. Гражд. СССР

8. Паспорт или др. документы ___
(№ паспорта, № серии, когда и кем выдан)

9. Образование неграмотен
(когда и где учился, что закончил)

10. Профессия и специальность нет

11. Род занятий работал к/з „ Червоный колос “
(место службы и должность)

12. Состав семьи ___
(указать степень родства, фамилии, имена, отчества, адреса и род занятий)

13. Социальное происхождение с крестьян-бедняков

14. Обществ. и политич. деятельность в прошлом ___

15. Правительственные награды ___

16. Военное или специальное звание ___

17. Отношение к воинской повинности ___

18. Участие в Отечественной войне ___
(где, когда и в качестве кого)

19. Имеет ли ранения и контузии ___

20. Был ли на территории, оккупированной противником с 1941 г. по 1942 г. октября
(указать где, когда и что делал)
мужчина в Роменском и работал в общественных работах
с 1942 г. 29 октября был насильно угнан в Германию

21. Участвовал ли в бандах, антисоветских организациях и восстаниях (где, когда) ___

22. Судимости ___
(кем, когда, за что и на сколько осужден)

Показания обвиняемого (свидетеля) об ответственности за дачу ложных показаний по ст. 89 УК УССР предупрежден(а) Воропай

Вопрос: Где проживали и чем занимались Вы в период немецкой оккупации

Ответ: Проживала в с. Рябцевском Гуляйпольского района и работала в общинном хозяйстве подсобных работах. В 1942 г. в октябре месяце 29 числа была насильно угнана в Германию и работала на фабрике по изготовлению концентратов - пригородов и 15 марта 1945 г. нас эвакуировали в г. Бамберг где вскоре Армией нас освободили американские войска 20 апреля 1945 г

Вопрос: Находясь в Германии Свидетель - ли Вас в немецкие карательные органы или другие органы немецкой власти, если да то по какому Вопросу.

Ответ: Никто меня не вербовал

Вопрос: Американским властям Вас вызывали по какому либо делу.

Ответ никто меня не вызывал

Вопрос: Кто Вместе с Вами работал в Германии с односельчан?

Ответ: Вместе со мной

Воропай

Подпись

С ермашки работал Шишкина Евдокия
Ефимовна, Иван Евдоко Бобылева
жители с. Рождественского

Протокол допроса мне прочитан
с слов моих записан правильно
с моих и расписался своей

Вопрос

Вопрос понятен ответ

Ответ

Подпись

УССР
Рыбанск
Грунского р-на
Сумской обл.
9-10-46

# Справка

56

Выдана Воропай Лукерье Макаровне 1915 г. в том что она действительно уставши с. Рыбанского Грунского р-ну Сумской обл. по соц происхождению из крестьян бедняков

в дни Немецкой окупации урожденка на окупированой территории, в 1942 г была н-угнана в Германию. Родители урожденки на окупированой территории работали на рядовых работах при с.-х общине Немец к-з „Ерв-Колос". Ныне работают в к-зе „Ерв-Колос"

Сама Воропаева в настоящее время
работает при колхозе на рядовых работах

Председатель

Секретарь

3 7

5 марта 47

Воропай

Лукию Макаровичу

в. Рыбальское Грунского р-на Сумской обл.

8 мая 6 компрометирующих материалов, как на Воропай Л.М. так и его родственников при поверке не установлено.

Ст.

Дело [illegible] заведено №15-3844

Архивное [illegible] прекращено в соответствии с приказом КГБ при СМ СССР № 00750
и оставлено для дальнейшего хранения в архиве в [illegible] фонде
как на репатрианта, освоб. американ.-военнопл.

с отражением на оперативно-справочном учете.

Пересмотрел оп. ум-105
ст. л-т Бабкин (Бабкин)

Согласны:
Начальник отделения
(———)

Нач. отд. УКГБ при УССР
по Сумской обл.
полковник Шипов (Шипов)

25. IV 1955 г.

8

# ОПРОСНЫЙ ЛИСТ

## для возвратившихся на Родину из германской неволи.

1. Фамилия, имя и отчество Воробей Лукерья Никаровна

2. Год рождения 1915г.

3. Место рождения сел. Рыбалье, Прупского района, Омской обл.

4. Домашний адрес Кв. Первый Колос" рыбалского ус.

5. Где и кем работал до угона в германскую неволю Вместе с мужем хозяйство №10, На разных работах.

6. Когда был угнан (год, месяц), из какого города, района, села 1942.29/октябрь сел. Рыбалье.

7. Кто из немцев (венгров, румын и др.) руководил насильственным угоном кто им помогал Помогал Шеф. Мошенко Иван. Васильев.

8. Куда был направлен (страна, город, район) Германия, г. Эттинген.

9 Краткое изложение условий и обстоятельств в пути на германскую каторгу

В товарных вагонах с отодвинутыми дверьми, хлеба 300 г. и один раз суп.

10. Как происходило на месте направление на работу (купля-продажа, осмотр на бирже труда, направление под конвоем, заключение в концентрационный лагерь и т. д.,) Фабрика купили, обыкновенно путем торга. Шли на трудодни фабрика.

11. Где работал (подробное название предприятия, фамилия и имя владельца, хозяина, хозяйки, их приметы) Фабрика Кинжеборужия. Сидел, среднего роста, блондин, полный, 50 лет.

12. Адрес предприятия (страна, город, район, улица, номер дома) Германия. г. Эттингин. Бурмахештрассе.

13. Адрес местожительства хозяев (город, район, улица, номер дома) Тоже.

14. Краткое изложение условий работы и жизни в неволе (род работы, число часов работы, оплата, питание, жилище, снабжение необходимыми предметами обувью, одеждой и др., охрана и т. д.) Чернорабочей, 10-12 час., 40 марок в мес., хлеба 300 грам. и два раза обед. Обливают. Бомбили, Стреляют.

15. Краткое изложение фактов издевательств, насилий, истязаний, побоев и других преступных действий владельцев предприятий, их служащих, хозяев, хозяек и других лиц по отношению к угнанным в германскую неволю

16. Перечисление лиц администрации предприятия, лагеря, общежития, полицейских и других лиц, виновных в эксплоатации и истязаниях советских граждан (фамилии и имена, должности, по возможности адреса их, приметы), а также членов семьи хозяев с характеристикой их отношения _____

17. Особые замечания Освобождена 20 августа 1945.
Американскими войсками. Домой прибыла 23/VIII 45 г.
(Баденией).

2/IX-45 г.

*Подписи опрашиваемого* Волошай Лукія

*и опрашивающего* [illegible]

Печать

Типография изд-ва «Московский большевик». Чистые пруды, 8. Заказ 1402. Тираж 500.000

Арх. фил. 15384

**НА СОВ. ГРАЖДАН**

1. Фамилия Воронай
2. Имя Лукерья 3. Отчество Макаровна
4. Год рождения 1915 5. Место рождения Сумская обл.
6. Точное местожительство (адрес) до оккупации или до призыва в Красную Армию Сумская обл., Ахтырский р-н, с Фащевка

7. Профессия (специальность) колх. 8. Национальность укр.
9. Партийность б-н. 10. Гражданство СССР
11. За границей был с 29.10 19 42 г. по 20.4 19 45 г.
12. В каких странах проживал и что делал Германия, ф-ки
13. (№ фронтового сборно-пересыльного пункта и наименование фронта или № проверочно-фильтрационного пункта и наименование населенного пункта) п. 250, г Москва.
14. Дети до 14 лет, следующие при родителях (имя и год рождения)

Правильность записанных на меня сведений .....

.....подтверждаю .....

подпись

.....

.....

подпись сотрудника, заполнившего карточку

.....

а) Решение фильтрационной комиссии .....

.....

б) Выбыл «27» июля 1945 г. .....

указать точный адрес, куда выбыл

У.С.С.Р. Сумская обл. Грунский р-н. Рыбальск.

на жительство: село, город, район, область, республика или направлен

.....

в какой лагерь, тюрьму

.....

в) Личное дело направлено „.....” ..... 194.....г. № .....

.....

точное название органа НКВД—НКГБ

.....

ЗАВЕРИТЕЛЬНАЯ НАДПИСЬ

В данном деле пронумеровано 10 листов

(десять)

«26» 12. 22.

Должность хр. фондов

Подпись

Перевірено 08.09.2026

ОБЛОЖКИ ДЛЯ ДЕЛОВЫХ БУМАГ «ДЕЛО»

ТУ 81-01-290-77 АРТ 1с17447

Тип. Наримановского района
Упрполиграфиздата Астраханского облисполкома